

מומין אלו פרק שביעי בכורות

מו.

עין משפט
גזר מצוה

בא א מיי פ"ז מהלכות
בשלת מקדש ה"ל ט:
בב ב מיי פ"ז מהל
שבות הל"ט ס:
טו"ש יו"ד פ"ז רמ"ב ספיק
כא:
א ד מיי פ"ז מהלכות תולדות
ה"ל י טו"ש ע"ח ס' י'
רמ"ב ס' י'
ב ה מיי פ"ז מהלכות
ב שבות הל" ז טו"ש י'
י"ד ט"ז טה ספיק כג:
ג ה מיי פ"ז מהלכות
ה"ל י טו"ש י' טו"ש ט'
ז טו"ש י' טו"ש ט'
ז טו"ש י' טו"ש ט'
ה מיי פ"ז מהלכות בורות
ה"ל טו"ש ע"ח ס' ט:
ז מיי טו"ש פ"ז מהלכות
ב שבות הל" ז טו"ש י'
ח טו"ש י' טו"ש ט'
ה מיי פ"ז מהלכות בורות
ה"ל טו"ש ע"ח ס' ט:

תורה אור השלם

1. קדש יש לכל בבור פטר
כל רחם בבני ישראל
באדם ובבהמה ליה הוא:
שמות יג ב

מוסף רש"י

אדעת רבים. על דעת רבים
ועל דעת בית דין (מכות טו).
ק"ל אמרו לו פירי אנו מדרין
אותך על דעתנו (גיטין טז).
א: (שאלתנו) לי נור (שביבין
כג).

הדרן עלך מומין אלו
אזוהו בבור לנחלה ב' ו
הבא אחר נפלים. כבור
לנחלה ענין ולו שיהא רחוי
לחיות ולא לא לחיות לא
מפני טעם דבא אחריו לנחלות
פי שנים, דכתיב (דברים כא)
רשית ארצו מי ששני דוח
עליו, ולא נלך אשתי על קיימת
שאיין לא כתיב דוח על מותו,
אלא כתיב הפטור הכיבוד פוטו הוא
אלא הנא אחריו, שהיה זה פטר
את הניחם, נפלו על לכו לו
מנשוי (תולדות שו"ת). אע"פ
שיש אהרן רשעו חי,
הוא ויהוה ואהרן שכלו חשיבו,
אין ליה הרשעון מפקתו
מניהות כבור לנחלה, שאפילו
נולד הנפל כולו אינו מפקע
את ההנהגה, שאין לנו דוח
עליו, וכל שאן על לא ראשו
ממ, והוא דנקט ראשו, משום
כבור לנחלה, ונפילתו, ונפילת
ראשו הוה ילוד ופוטור לא אחיו
מנכר לכהן (שם). וכן
תשנה שיבא ראשו ממ, אפילו
הנה אחר כן משנה, אפילו
לא ראשו של ראשון ממ, הוה
ילד מה ראשון ליה ואין הנפל
אחריו כבור לכהן, אלא הנפל
אחר כן משנה שאל ראשו מי
כבור לנחלה נמי לא הוה (שם).

שימה מקובצת

אל אמר ט"א דאמר: א על
דעת הבריה אין לו הפרה.
הע"ט שבמיהו ספי מורי ר'
יצחק בן יורחן משום דאין
נדרים וחיותו שוה דאין
הרבים מתחברים בהרסה
אחת או בפתח אחת דאין
לדעו כל אחד ואחד יכול
לדעות שוה לדעת הבריה
אע"פ שברא מצוה יש לו
הפרה אגון שהוה הכוונה
הכשרים והמתחבים בדרך
שוה היכלך גבי חכם שאינו
מתיר אלא ע"י חיטתו או ע"י
פחת שהנדר טעות על דעת
רבים אין לו הפרה אבל בעל
גדירות החיות הוא שמפר
כלא פתח וכלא חרטה אין
להלך ביה על דעת הרבים
לגרוחם אחרים ויכול להפר
בעצמו: א היתא מקרי
הדרין דאוריי רב: א נפלים
שיבא ראשו חי וכן ט' ב' ו'
מת והמפלת כמין: א ילדה
ילדה עודה: א מישראל ט"א
ו' נמחק: א חי והוה כילוד

והני מילי. דאין לו הפרה לנדר שהודר על דעת רבים: דאדריה רב
אחא. שלא ילמד עוד מיונקות: פשע ציוקוי. מלקה אותן וממס: **בקבלה**. בלא נדר: גבי נשים יזכו תוספת להכי מדינין ליה:
הדרן עלך מומין אלו

יש כבור לנחלה. ליעול פי שנים (ט):
לכהן. לתם לכהן פדיונו ה'
כלעים: הבא אחר נפלים שיבא
ראשו. של נפל חי כגון שהיו תאומים
אחד (ט) נפל ואחד כלו לו חדשיו והוא
נפל ראשו חי והחיוור ובה חבירו וקדמו
ויבא זה האחרון כבור לנחלה דראשון
לא הפסידו ואע"ג דראשו שהו"א
(ט) משבו לידה מעליה מ"ט דגבי נחלה
כתיב רשית ארצו (ט) מי שלב אביו דוח
עליו אם ממ יבא נפל שהו"א ראשו
ראשון חי והו"א (י) כילוד לנחלה בר קיימא
הוא ואין לו דוח עליו ואלא לענין כהן
פטור האי ולד אחרון דכפטר כהן
תלם מילתא והוה ראשון פטר את
הרחס: וכן ט' שיבא ראשו ממ. והחיוור
ויבא אחיו הוה כבור לנחלה דהא ראשון
לא חשיב שאין (ט) הלב (ז) ואין דוח
שלא כלו לו חדישו ואחד
כלו וכו' והחיוור וקדמו אחיו
ויבא שלב לכהן ומפיו ובה חבירו
נמחק: (ז) בא"ד וכלא
דראשו שהו"א ראשון
חשיב ליה מעליה
ועטמה וכו' ראשון דלאו בר
קיימא לכהן ומפיו והוה ילוד
נמחק: (ח) ד"ה וכן ט' וכו'
שאיין לבו דח עליו ולענין כהן
לאו פטר רחס הוא אלא כלל
ראשון כן ט' חי: (ט) וכן ט'
המפלת וכו' דאין לבו דוח:
ד"ה דע שיבא וכו' אחרון
הוה כבור: (ט) ד"ה עבר
ילדה וכו' ולענין כהן תלה
רומנו בשטר רחס:
(י) ד"ה מגיירי וכו' ולא
לנחלה דכיהן דלדומו שאל
בקדושה לאו בר נחלה הוא
דרע: (י) ד"ה הוה וכו' והוא
מת כליל ומפיו או נמחק:
(י) ד"ה הוה ר"ה הוה כבור
כבור: וכו' ומי וכו' ומי
נמי לא הוה ספיק ואח"כ מיה
כבור לכהן:

הדרן עלך מומין אלו
יש כבור לנחלה ואינו כבור לכהן כבור
לכהן ואינו כבור לנחלה כבור לנחלה
ולכהן ויש שאינו כבור לא לנחלה ולא לכהן
אזוהו כבור לנחלה ואינו כבור לכהן הבא
אחר נפלים (ב) אע"פ שיבא את ראשו חי
ובן תשעה שיבא ראשו מת (א) המפלת כמין
בהמה היה ועוף דברו רבי מאיר והכ"א עד
שיבא בו מצורת אדם המפלת סנדל או שליו
או שפיר מרוקם והיוצא מחותך הבא אחריהם
כבור לנחלה ואין כבור לכהן ימי שלא היו לו
בנים ונשא אשה שכבר ילדה א ויהיה שפחה
ונשתחררה עודה עוברת כוכבים ונתגירה
משבטת לישראל ילדה כבור לנחלה ואין
כבור לכהן (ז) רבי יוסי הגלילי אומר כבור
לנחלה ולכהן שנאמר ופטר רחס בישראל עד
שיפטר רחס ב מישראל ימי שהיו לו בנים
ונשא אשה שלא ילדה נתגירה מעוברת
גשתחררה מעוברת (ז) וילדה היא וכהנת
היא ולויה היא ואשה שכבר ילדה וכן מי שלא
שהתה לאחר בעלה שלשה חדשים ונשאת
ילדה ואינו ידוע אם בן תשעה לראשון אם בן
שבועה לאחרון כבור לכהן ואינו כבור לנחלה:
גב'.

זפניהם אל על דעת רצין) סתם לאו כלום הוא ועל דעת יחיד
יבא ואע"פ שפירש על דעתו יכול חכם להחיר יבא:
הדרן עלך מומין אלו
יש כבור בנחלה ב' ו איהו בבור בנחלה ב'. הבא נקיט אמאי דפתח
ציה וימנין דנקט דאסליק מנייה כמפרש צריש נדרים (דף ג):
המפלת סנדל ב'. צפרק המפלת (מדה טו). מפרש סנדל דמנן
גבי כבורות למאי הלכתא לנא אחריו וכו' וא"ת מה
חידוש הוא הא צהדיק קמיה לה הכא וי"ל דק"י דנא אחריו דמתניין
דהכא היינו אותו שיוולד בעיבור אחר ולא אותו שעם הסנדל דרגילות
הוא שיוולד קודם הסנדל ולהכי פריך למאי הלכתא דתופוק ליה שהרי ב'א
אחר הוולד שעם הסנדל דאין סנדל שאין עמו ולד ומפרש לנחלותו ולד
עצמו הוולד עם הסנדל לא חזקיך למתנייה דפעמים שהוא ב'א אחר
הסנדל: **והו"א** אחרת. פי' בקונטרס דרוב צברים
טא מחותמים פוטרים את הרחס אלל ראש לא פטר במחותך והך
מילתא פלוגתא דלמוראי היא צפרק המפלת (מדה דף טט). דר' יוחנן סבר התם דלפי' מחותך הראש פוטרי: **נתגירה מעוברת.**
פי' בקונטרס ובעלה עמה וילדה היא אותו ולד כבור לכהן ולנא
הוא דרוב מנרי רחמנא אפקריה דכתיב וזממת סוסים וזממת וזממת פי' טעם זה דבלא"ה לאו בר נחלה הוא משום דגרי שנתגייר כקטן
שגולד דמי ואינו חשוב (ז) אביו ואע"ג דבעודו מנרי חשוב אביו גבי נחלה ולא אמרי' רחמנא אפקריה לענין זה לזרעיה וי"ל דהא מנרי יורש אביו
דבר תורה ומיניה צפרק נושאין על ההנאה (עינות דף זט). אמרינן הא דלמור רבנן אין אב למנרי לאו משום דשטופי צוימה ולא ידעי דהא
שני אחין תאומים דמיפה אחת (י) הו"א והנחלה לשמים וקמיה ואין מיצים משום אחת לא ש"מ אפקורי אפקריה רחמנא לזרעיה ולמנרי דלכין
לטעמא דאפקריה אע"ג דמתגיירי ולא סגי בטעמא דכקטן שגולד דמי וזכר מימה הוא וי"ל דאי לאו טעמא דאפקריה לזרעיה היה לנו לאסור
למננס נשי דהדי משום דלתי לנחלופי צישראל והתם משמע דלפי' אסורא ליכא ואין חייבין לאו דוקא וגם היה לנו להצרין חליצה והתם
קמיה לא חולצין ולא מייבמין: (שייך לע"ז) **ואייד' דבעי** צוימה ספא בן ב' ב'. מגופה הוה מני יבא למימר דנקט ראשו משום
דמשמע דוקא נפל הא בר קיימא הבא אחריו כבור לנחלה נמי לא הוה אללא ספא דייק ליה בפשיטות טפי:

(א) גיטין טו. מכות טו. ערכין
גב, (ג) זמרים ב: ג. א. חולין
ס"ה, (ד) [לקמן מ"א].
(ה) דברים [א], א. אע"ג דהוה
(ו) ז' א. (ח) ז' א. ראשון נחלו
ז' א. ז' א. ז' א. ז' א. ז' א.
(ט) ז' א. ז' א. ז' א. ז' א. ז' א.
(י) ז' א. ז' א. ז' א. ז' א. ז' א.
ז' א. ז' א. ז' א. ז' א. ז' א.
ז' א. ז' א. ז' א. ז' א. ז' א.
ז' א. ז' א. ז' א. ז' א. ז' א.
ז' א. ז' א. ז' א. ז' א. ז' א.
ז' א. ז' א. ז' א. ז' א. ז' א.
ז' א. ז' א. ז' א. ז' א. ז' א.
ז' א. ז' א. ז' א. ז' א. ז' א.
ז' א. ז' א. ז' א. ז' א. ז' א.
ז' א. ז' א. ז' א. ז' א. ז' א.
ז' א. ז' א. ז' א. ז' א. ז' א.
ז' א. ז' א. ז' א. ז' א. ז' א.
ז' א. ז' א. ז' א. ז' א. ז' א.
ז' א. ז' א. ז' א. ז' א. ז' א.

הגהות הב"ח

(א) גב' דאמר למימי:
(ב) במשנה הבא אחר נפלים
שיבא ראשו חי כליל ומינה
אע"פ ומינה את נמחק:
(ג) ע"ש הרמב"ם קמ"ן:
(ד) ע"ש ילדה היא והכנת
כליל ואתו נמחק: (ה) ש"ס
ד"ה יס כבור פי' פי' שנים
ואינו כבור לכהן כליל
ודל"ה: (ו) ד"ה הבא אחר
וכי' תאומים אחד מהם נפל
שלא כלו לו חדישו ואחד
כלו וכו' והחיוור וקדמו אחיו
ויבא שלב לכהן ומפיו ובה חבירו
נמחק: (ז) בא"ד וכלא
דראשו שהו"א ראשון
חשיב ליה מעליה
ועטמה וכו' ראשון דלאו בר
קיימא לכהן ומפיו והוה ילוד
נמחק: (ח) ד"ה וכן ט' וכו'
שאיין לבו דח עליו ולענין כהן
לאו פטר רחס הוא אלא כלל
ראשון כן ט' חי: (ט) וכן ט'
המפלת וכו' דאין לבו דוח:
ד"ה דע שיבא וכו' אחרון
הוה כבור: (ט) ד"ה עבר
ילדה וכו' ולענין כהן תלה
רומנו בשטר רחס:
(י) ד"ה מגיירי וכו' ולא
לנחלה דכיהן דלדומו שאל
בקדושה לאו בר נחלה הוא
דרע: (י) ד"ה הוה וכו' והוא
מת כליל ומפיו או נמחק:
(י) ד"ה הוה ר"ה הוה כבור
כבור: וכו' ומי וכו' ומי
נמי לא הוה ספיק ואח"כ מיה
כבור לכהן:

ריבוי גרושם

ליה לפני רבים דמגרשה ולי
מצי מיפר חכם: דאחריה רב
אחא. אדעתא דרבים: התם
בנושא נשים בעבירה איבר
יצרו תוקפן דנשאה ואי לא
מורי רואי לא מגרשי:
סליק פירקא
הבא אחר הנפלים בני ח:
ואע"פ שיבא ראשו
חי. כיון דלאו בר קיימא הוה
הבא אחריו כבור לנחלה
הוה ולא כבור לכהן אלא הוה
פטר רחס: וחכ"א. אע"פ
הוה בני לכהן עד שיהא
בר נפול צורת אדם: סנדל.
מפרש במסכת נדה: או
ילדה עודה שפחה או ליהר
עודה עוברת כוכבים ואח"כ
נישאת לישראל שכלא הוה
לו בנים כבור לנחלה. דהוה
ראשית ארצו: עד שילומד
רחס מישראל. כלומר
לדעתה הוה נמי כבור לכהן
הבא אחריו עד שילומד
רחס מישראל של יהודית
כלומר דהוי ילדה בנייה
לא לשמיכי למפטררה כמין
לבא אחריו: או בגמרייה
הבא מעוברת או נשתחררה
והיא מעוברת. הוי ליה
הוה כבור לכהן כיון שניולד
ביהודת וחייב לפדות עצמו:
והך הנא אשה שאל ליה ואע"ג
דילדה הוה אלא וכהנת ביחד
בתעובר ולדיהוין או ילדה
וליהו או היה ואשה שכבר
ילדה ולא ידעי אחיה הוה
כבור שחייב לפדות דאפי'
הכי הוה כבור לכהן וכן מ'
שלא שחתה ב':

נמחק: א צורת אברים הו"ד: ז כהן תלמי בשטר רחס הו"ד ומה"ד ילדה עודה: א ילדה הוה נמי כבור לנחלה שהו"א לא הוה לזה בנים: א דבנים הנולדים לה: א הוה דורש מצור: ז חן נחמן דרשי השולח אלא אפלוגתא דתנאי דר"י: ט חן הפרה ועל דעת רבים אין לו
הפרה לגירסתו זו משמע דהכי הלכתא נדר שיהויר רבים יש לו הפרה ואפי' לטפריס דרסי: ח' ולמאי נמחק: ט' למייר כו' ואע"ג: א יא איתשיל ולענין פרעון כתובה: יא ילדך הווקא להדירו ע"ד: יא ארורו ברבים כו' שכרא דמשמע דקסבר: ב' היינו דוקא כשמפרש
ע"ד פלוני ופלוני ופלוני: אלא יחיד או שנים אע"פ שנקבם בשם על: א ליהרר בלא דעתו הו"ד: ג' אברים חתוכים פוטרים: ד' חן לזרעיה משמע דמצורי: ט' כפי מצור חתוכין לזמיר נמחק: